

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 413

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 20 aprilie 2021

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
89.	2	317.	8
— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul forței de muncă			
312.	2	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul forței de muncă	
★			
90.	3-4	95.	9
— Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative, în vederea transpunerii unor acte juridice ale Uniunii Europene în domeniul protecției mediului			
313.	4	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 86/2019 pentru prorogarea termenului prevăzut la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2017 privind stabilirea măsurilor în vederea asigurării mecanismelor și a resurselor financiare necesare returnării donațiilor colectate pentru achiziționarea unui bun aparținând patrimoniului cultural național mobil clasat în categoria tezaurul patrimoniului cultural național mobil	
★			
91.	5	318.	9
— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2019 pentru modificarea și completarea unor acte normative			
314.	5	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 86/2019 pentru prorogarea termenului prevăzut la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2017 privind stabilirea măsurilor în vederea asigurării mecanismelor și a resurselor financiare necesare returnării donațiilor colectate pentru achiziționarea unui bun aparținând patrimoniului cultural național mobil clasat în categoria tezaurul patrimoniului cultural național mobil	
★			
92.	6	96.	10
— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 69/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap			
315.	6	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2018 pentru completarea Legii nr. 96/2000 privind organizarea și funcționarea Băncii de Export-Import a României EXIMBANK — S.A.	
★			
93.	7	319.	10
— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2019 pentru completarea art. 201 din Legea educației naționale nr. 1/2011			
★			
316.	7	97.	11
— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2019 pentru completarea art. 201 din Legea educației naționale nr. 1/2011			
★			
94.	8	320.	11
— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2019 pentru prorogarea unor termene prevăzute la art. 24 alin. (5 ¹) și (6 ¹) din Legea nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, precum și a termenului prevăzut la art. II din Ordonanța Guvernului nr. 2/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice			
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 25 din 19 ianuarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 135 din Codul penal			

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 60/2018 pentru modificarea și completarea unor acte
normative din domeniul forței de muncă**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60 din 5 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul forței de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 9 iulie 2018.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LEOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 89.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 60/2018 pentru modificarea
și completarea unor acte normative
din domeniul forței de muncă**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul forței de muncă și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 312.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte normative, în vederea transpunerii unor acte juridice ale Uniunii Europene în domeniul protecției mediului

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — La articolul 49 din Legea nr. 17/1990 privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 252 din 8 aprilie 2014, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul infracțiunii prevăzute în prezentul articol suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei.”

Art. II. — La articolul 92 din Legea apelor nr. 107/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 8 octombrie 1996, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul infracțiunilor prevăzute în prezentul articol, suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei.”

Art. III. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.196 din 30 decembrie 2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, după punctul 18¹ se introduce un nou punct, punctul 18², cu următorul cuprins:

„18². **daună semnificativă adusă mediului** — daună ireversibilă sau de lungă durată, cuantificabilă ori nu în bani, produsă în orice mod asupra mediului;”

2. La articolul 98 alineatul (2), după litera g) se introduce o nouă literă, litera h), cu următorul cuprins:

„h) producția, importul, exportul, introducerea pe piață sau folosirea de substanțe care diminuează stratul de ozon, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu.”

3. La articolul 98 alineatul (3), după litera e) se introduce o nouă literă, litera f), cu următorul cuprins:

„f) exploatarea, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu, a unei instalații în care se desfășoară o activitate periculoasă sau în care sunt depozitate ori utilizate substanțe sau preparate periculoase, de natură a provoca în afara instalației decesul ori vătămarea corporală a unei persoane sau o daună semnificativă adusă mediului.”

4. La articolul 98 alineatul (4), după litera a) se introduce o nouă literă, litera a¹), cu următorul cuprins:

„a¹) deversarea, emiterea sau introducerea, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu, de surse de radiații ionizante în aer, apă sau sol care sunt de natură să provoace contaminarea mediului sau expunerea populației la radiații ionizante;”

5. La articolul 98, după alineatul (6) se introduc trei noi alineate, alineatele (7)—(9), cu următorul cuprins:

„(7) În cazul infracțiunilor prevăzute la alin. (2) lit. a) și h) și alin. (4) lit. a¹), săvârșite din culpă, limitele de pedeapsă se reduc la jumătate.

(8) Infracțiunea prevăzută la alin. (3) lit. f), săvârșită din culpă, se pedepsește cu pedeapsa închisorii, prevăzută la alin. (3), ale cărei limite speciale se reduc la jumătate, sau cu amendă.

(9) Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul infracțiunilor prevăzute în prezentul articol, suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei.”

Art. IV. — La articolul 271 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 19 aprilie 2006, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alineatele (2) și (3), cu următorul cuprins:

„(2) Pentru faptele prevăzute la alin. (1), săvârșite din culpă, limitele de pedeapsă se reduc la jumătate.

(3) Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul infracțiunilor prevăzute în prezentul articol, suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei.”

Art. V. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 442 din 29 iunie 2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 52 alineatul (1), după litera h) se introduce o nouă literă, litera h¹), cu următorul cuprins:

„h¹) comerțul cu exemplare din speciile prevăzute în anexele A și B la Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor, faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L61 din 3 martie 1997, cu modificările și completările ulterioare, ori cu părți sau derivate ale acestora, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu, cu excepția cazurilor în care fapta afectează o cantitate mică de astfel de exemplare și are un impact nesemnificativ asupra stării de conservare a speciilor;”

2. La articolul 52, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alineatele (2) și (3), cu următorul cuprins:

„(2) Pentru săvârșirea din culpă a faptelor prevăzute la alin. (1) lit. c), d) și h¹), pedeapsa este amenda.

(3) Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul infracțiunii prevăzute la alin. (1), suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei.”

Art. VI. — Legea nr. 101/2011 pentru prevenirea și sancționarea unor fapte privind degradarea mediului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 28 martie 2014, se abrogă.

Art. VII. — Articolul 63 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 220 din 28 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La alineatul (1), după litera f) se introduce o nouă literă, litera g), cu următorul cuprins:

„g) colectarea, transportul, valorificarea sau eliminarea de deșeuri, inclusiv controlul acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a spațiilor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de comercianți sau brokeri în procesul de gestionare a deșeurilor, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu, care pot provoca decesul ori vătămarea corporală a unei persoane sau o daună semnificativă calității aerului, calității solului sau calității apei ori animalelor sau plantelor.”

2. Alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Exportul sau importul de deșeuri cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu, în cazul în care această activitate intră în domeniul de aplicare al art. 2 pct. 35 din Regulamentul (CE) nr. 1.013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri, cu modificările și completările ulterioare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 190 din 12 iulie 2006, indiferent dacă transportul se efectuează prin una sau mai multe operațiuni, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 90.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative, în vederea transpunerii unor acte juridice ale Uniunii Europene în domeniul protecției mediului

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative, în vederea transpunerii unor acte juridice ale Uniunii Europene în domeniul protecției mediului, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 313.

3. După alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alineatele (3)—(5), cu următorul cuprins:

„(3) Pentru faptele prevăzute la alin. (1) lit. g) și alin. (2) săvârșite din culpă, limitele de pedeapsă se reduc la jumătate.

(4) Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul infracțiunilor prevăzute în prezentul articol, suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei.

(5) Tentativa se pedepsește.”

★

Prezenta lege transpune art. 3 lit. a), b), c), d), g), i) și art. 7 din Directiva 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 328 din 6 decembrie 2008, art. 1 pct. 7 din Directiva 2009/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de modificare a Directivei 2005/35/CE privind poluarea cauzată de nave și introducerea unor sancțiuni în caz de încălcare, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 280 din 27 octombrie 2009, referitor la completarea art. 8 al Directivei 2005/35/CE cu o nouă literă, lit. c).

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR **SENATUL**

LEGE

**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 58/2019 pentru modificarea și completarea
unor acte normative**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58 din 3 iulie 2019 pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 5 iulie 2019.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LEOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 91.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 58/2019 pentru modificarea
și completarea unor acte normative**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2019 pentru modificarea și completarea unor acte normative și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 314.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 69/2018 pentru modificarea și completarea
Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea
drepturilor persoanelor cu handicap**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69 din 17 iulie 2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 19 iulie 2018.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LEOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 92.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 69/2018 pentru modificarea
și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția
și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 69/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 315.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2019 pentru completarea art. 201 din Legea educației naționale nr. 1/2011

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84 din 27 decembrie 2019 pentru completarea art. 201 din Legea educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1050 din 30 decembrie 2019, cu următoarele modificări și completări:

1. **La articolul I, alineatul (12) al articolului 201 din Legea educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 10 ianuarie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(12) Fac excepție de la obligativitatea înregistrării în RMUR:

a) studenții Academiei Naționale de Informații «Mihai Viteazul» înmatriculați la programe de licență, precum și personalul Serviciului Român de Informații și al celorlalte autorități publice cu atribuții în domeniul securității naționale înmatriculat la programe de master profesional și studii postuniversitare;

b) cetățenii străini pregătiți în cadrul Academiei Naționale de Informații «Mihai Viteazul» pe bază de protocoale încheiate în acest scop între Serviciul Român de Informații și organe similare

de informații ale statelor de care aparțin aceștia, în condițiile legii.”

2. **La articolul I, după alineatul (12) al articolului 201 din Legea educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 10 ianuarie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se introduc trei noi alineate, alineatele (13)—(15), cu următorul cuprins:**

„(13) Înregistrarea persoanelor prevăzute la alin. (12) se face într-un Registru matricol special, denumit în continuare RMS, care este o bază de date electronică, gestionată la nivelul Serviciului Român de Informații, în conformitate cu legislația privind protecția informațiilor clasificate.

(14) Accesarea datelor din RMS se poate face, cu respectarea principiului nevoii de a cunoaște, doar de persoane care dețin autorizație sau certificat de acces la informații clasificate cu nivel de secretizare corespunzător.

(15) Prevederile alin. (2) și (5) se aplică în mod corespunzător.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LEOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 93.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2019 pentru completarea art. 201 din Legea educației naționale nr. 1/2011

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2019 pentru completarea art. 201 din Legea educației naționale nr. 1/2011 și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 316.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2019 pentru prorogarea unor termene prevăzute la art. 24 alin. (5¹) și (6¹) din Legea nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, precum și a termenului prevăzut la art. II din Ordonanța Guvernului nr. 2/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 76 din 13 decembrie 2019 pentru prorogarea unor termene prevăzute la art. 24 alin. (5¹) și (6¹) din Legea nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, precum și a

termenului prevăzut la art. II din Ordonanța Guvernului nr. 2/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.023 din 19 decembrie 2019.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LEOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 94.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2019 pentru prorogarea unor termene prevăzute la art. 24 alin. (5¹) și (6¹) din Legea nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, precum și a termenului prevăzut la art. II din Ordonanța Guvernului nr. 2/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2019 pentru prorogarea unor termene prevăzute la art. 24 alin. (5¹) și (6¹) din Legea nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, precum

și a termenului prevăzut la art. II din Ordonanța Guvernului nr. 2/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 317.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 86/2019 pentru prorogarea termenului prevăzut la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2017 privind stabilirea măsurilor în vederea asigurării mecanismelor și a resurselor financiare necesare returnării donațiilor colectate pentru achiziționarea unui bun aparținând patrimoniului cultural național mobil clasat în categoria tezaurul patrimoniului cultural național mobil

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86 din 27 decembrie 2019 pentru prorogarea termenului prevăzut la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2017 privind stabilirea măsurilor în vederea asigurării mecanismelor și a resurselor financiare necesare

returnării donațiilor colectate pentru achiziționarea unui bun aparținând patrimoniului cultural național mobil clasat în categoria tezaurul patrimoniului cultural național mobil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.054 din 30 decembrie 2019.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 95.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 86/2019 pentru prorogarea termenului prevăzut la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2017 privind stabilirea măsurilor în vederea asigurării mecanismelor și a resurselor financiare necesare returnării donațiilor colectate pentru achiziționarea unui bun aparținând patrimoniului cultural național mobil clasat în categoria tezaurul patrimoniului cultural național mobil

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 86/2019 pentru prorogarea termenului prevăzut la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2017 privind stabilirea măsurilor în vederea asigurării mecanismelor și a resurselor financiare necesare returnării donațiilor colectate pentru achiziționarea unui bun aparținând patrimoniului cultural național mobil clasat în categoria tezaurul patrimoniului cultural național mobil și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 318.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 82/2018 pentru completarea Legii nr. 96/2000
privind organizarea și funcționarea Băncii de Export-Import
a României EXIMBANK — S.A.**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82 din 13 septembrie 2018 pentru completarea Legii nr. 96/2000 privind organizarea și funcționarea Băncii de Export-Import a României EXIMBANK — S.A., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 791 din 14 septembrie 2018.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LEOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 96.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 82/2018 pentru completarea
Legii nr. 96/2000 privind organizarea și funcționarea Băncii
de Export-Import a României EXIMBANK — S.A.**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2018 pentru completarea Legii nr. 96/2000 privind organizarea și funcționarea Băncii de Export-Import a României EXIMBANK — S.A. și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 319.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99 din 14 decembrie 2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.005 din 19 decembrie 2017.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LEOREANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 97.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 aprilie 2021.
Nr. 320.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 25

din 19 ianuarie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 135 din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 135 din Codul penal, excepție ridicată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, din oficiu, în Dosarul nr. 2.863/118/2015, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 699D/2018.

2. La apelul nominal răspunde pentru partea Ion Mihai, domnul avocat Vasile Dăogaru din cadrul Baroului Tulcea. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul domnului avocat Vasile Dăogaru, care arată că, în ceea ce privește partea Ion Mihai, în cauză, nu există o problemă de constituționalitate.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții, respectiv Decizia nr. 302 din 9 iunie 2020.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 12 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.863/118/2015, **Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 135 din Codul penal**, excepție ridicată, din oficiu, într-o cauză având ca obiect soluționarea unor apeluri declarate împotriva unei sentințe penale prin care, printre altele, a fost condamnată o persoană juridică.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate, se arată că dispozițiile art. 135 din Codul penal sunt neclare și contradictorii în raport cu prevederile art. 15 din același cod, motiv pentru care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 1 din Constituție referitoare la supremația legii. Se susține că, deși prevederile art. 135 din Codul penal reglementează condițiile răspunderii penale a persoanei juridice, în cadrul acestei norme se regăsesc ipotezele prevăzute drept condiționalități exprese ce nu se pot încadra în tipologia asimilării voinței societare rezultate prin decizia organului de conducere cu vinovăția (sub aspect conștientiv și volitiv) persoanei juridice față de care se

tinde a se atrage răspunderea penală. Astfel, dacă ipoteza săvârșirii unei infracțiuni în numele unei persoane juridice ar putea fi asimilată unei răspunderi subiective a persoanei juridice, prin asimilarea voinței societare realizată în modalitatea mai sus expusă, ipoteza săvârșirii infracțiunii în interesul persoanei juridice sau în realizarea obiectului său de activitate permite atragerea răspunderii penale a persoanei juridice în mod obiectiv, suprapunându-se cu răspunderea civilă pentru fapta altuia în varianta răspunderii comitentului pentru fapta prepusului, sau chiar într-o răspundere obiectivă pentru fapta unui terț, care fără a avea acordul persoanei juridice săvârșește o infracțiune care, în mod principal sau secundar, poate produce rezultate de natură a favoriza interesele persoanei juridice.

7. Se susține că, pe de altă parte, aceeași lege prevede că infracțiunea este singurul temei al răspunderii penale, definind-o ca fiind o faptă prevăzută de legea penală săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o. Se arată că această cerință elimină posibilitatea atragerii răspunderii penale pentru săvârșirea unui act material de către altcineva decât persoana autor al infracțiunii, reglementând o răspundere penală subiectivă și personală, aspect ce rezultă din sintagma „imputabilă persoanei care a săvârșit-o” coroborată cu condiția complementară ca fapta să fie săvârșită cu vinovăție. Este adevărat că legiuitorul are deplina libertate să stabilească regimul răspunderii penale, atât al persoanelor fizice, cât și al persoanelor juridice, însă reglementările trebuie să fie clare, lipsite de echivoc și, în sine, trebuie să respecte atât cerințe de tehnică legislativă, cât și imperativele respectării elementelor de logică juridică, astfel încât modul de aplicare să fie accesibil cel puțin profesioniștilor.

8. În concluzie, se susține că existența infracțiunii presupune o formă de vinovăție a persoanei care săvârșește fapta comisivă sau omisivă prevăzută de legea penală, răspunderea penală având un caracter personal și subiectiv, motiv pentru care criteriile prevăzute la art. 16 din Codul penal pot fi aplicate numai persoanei fizice, care prezintă trăsăturile proprii ființei umane. Așadar, reglementarea răspunderii penale a persoanei juridice, conform art. 135 alin. (1) din Codul penal, pare a implica o răspundere obiectivă a acesteia pentru săvârșirea de către alt subiect activ a infracțiunii care i se impută.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 135 din Codul penal, care au următorul cuprins: „(1) *Persoana juridică, cu excepția statului și a autorităților publice, răspunde penal pentru infracțiunile săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice.*

(2) *Instituțiile publice nu răspund penal pentru infracțiunile săvârșite în exercitarea unei activități ce nu poate face obiectul domeniului privat.*

(3) *Răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea penală a persoanei fizice care a contribuit la săvârșirea aceleiași fapte.*”

13. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 cu privire la statul român.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 135 din Codul penal au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, prin raportare la critici similare, fiind pronunțată, în acest sens, Decizia nr. 302 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1166 din 2 decembrie 2020, și Decizia nr. 156 din 27 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 474 din 8 iunie 2018, paragrafele 20—37, prin care a constatat că instituția răspunderii penale a persoanei juridice a fost introdusă în dreptul penal român prin Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 601 din 12 iulie 2006. Spre deosebire de Codul penal anterior, în care dispozițiile privitoare la răspunderea penală a persoanei juridice erau dispersate în titluri diferite (titlul II — *Infracțiunea*, titlul III — *Pedepsele*, titlul IV — *Cauzele care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării*), în noul Cod penal toate dispozițiile care reglementează această răspundere sunt grupate într-un singur titlu, anume titlul VI intitulat *Răspunderea penală a persoanei juridice*. Titlul VI este divizat în trei capitole, după cum urmează: capitolul I — *Dispoziții generale* (art. 135—137), capitolul II — *Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice* (art. 138—145), capitolul III — *Dispoziții comune* (art. 146—151). Dispozițiile care reglementează răspunderea penală a persoanei juridice sunt dispoziții speciale, care derogă de la principiile dreptului penal și care se aplică exclusiv unei anumite categorii de subiecte de drept, acelea denumite „persoane juridice” (ori „persoane morale”). Articolul 135 din Codul penal stabilește, în mod exclusiv, domeniul sau sfera de incidență a răspunderii penale a persoanei juridice, indicând categoriile de persoane juridice care răspund penal, precum și infracțiunile pentru care intervine această răspundere. Astfel, legiuitorul a instituit regula potrivit căreia persoanele juridice răspund pentru infracțiunile săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice.

15. Din perspectivă istorică, Curtea a constatat existența unor partizani ai teoriei realității (după care persoana juridică este o realitate concretă) care susțineau că persoana juridică poate fi subiect activ al unei infracțiuni, precum și existența unor partizani ai teoriei ficțiunii (după care persoana juridică este doar o creație a legii) care susțineau contrariul, și anume că persoana juridică nu poate fi subiect activ al unei infracțiuni. Codul penal român din 1937 (Codul penal Carol al II-lea) a prevăzut în art. 71 un număr de 15 măsuri de siguranță, dintre care trei se puteau

lua doar împotriva persoanelor morale, și anume: închiderea localului, dizolvarea și suspendarea. Codul penal român din 1969 nu a menținut prevederile Codului penal din 1937 care stabileau măsuri de siguranță împotriva persoanelor morale și, ca urmare, în perioada 1 ianuarie 1969—1 iulie 2004, în România, persoanele morale au putut fi trase exclusiv la răspundere civilă sau contravențională, iar tragerea la răspundere penală, sub orice formă, era inadmisibilă. Abia în anul 2006, prin Legea nr. 278/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 601 din 12 iulie 2006, s-a instituit pentru prima oară în România regula răspunderii penale a persoanei morale (juridice). Curtea a reținut că problematica răspunderii penale a persoanei juridice se regăsește și în documentele internaționale. Astfel, se remarcă faptul că statele europene manifestă o tendință de a reglementa răspunderea penală a persoanei juridice, tendință care a fost determinată, în principal, de faptul că la nivelul Consiliului Europei și al Uniunii Europene au fost adoptate numeroase convenții și instrumente juridice care consacră sau recomandă o atare răspundere. Printre documentele adoptate la nivel european, care conțin referiri la răspunderea penală a persoanei juridice, se numără: Convenția privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal (1998); Convenția penală privind corupția (1999); Convenția privind cybercriminalitatea (2001). Totodată, printre documentele adoptate la nivel internațional, care conțin referiri la răspunderea penală a persoanei juridice, se numără: Convenția privind lupta împotriva corupției funcționarilor publici străini în tranzacțiile comerciale internaționale, care obligă statele părți să sancționeze și persoanele juridice cu sancțiuni, chiar nepenale (dacă răspunderea persoanei juridice nu este instituită), proporționate și descurajante, precum și Convenția împotriva criminalității transnaționale organizate, încheiată la Palermo (Italia).

16. Așa fiind, Curtea a reținut că România, ca membră a organizațiilor internaționale, și-a asumat la rândul său obligații în sensul arătat, instituind regula răspunderii penale a persoanelor morale.

17. Cât privește justificarea unei astfel de răspunderi, Curtea a reținut că s-au conturat două teze, și anume teza răspunderii indirecte, prin ricoșeu (sau reflexie), și teza răspunderii directe (sau primare). Prima teză reprezintă o răsfrângere a actelor ilicite comise, cu intenție sau din culpă, de persoanele fizice care au calitatea de prepuși ai persoanei morale (juridice). Această teză inspirată din dreptul englez și, mai precis, din teoria identificării sau teoria *alter ego* [deoarece identifică prepusul cu persoana morală (juridică), considerând că manifestarea obiectivă și subiectivă a acestuia reprezintă manifestarea obiectivă și subiectivă a persoanei morale (juridice) înseși] are drept consecință faptul că răspunderea persoanei morale (juridice) poate fi angajată numai dacă a fost identificat individul care a comis fapta ilicită, în persoana căruia se analizează existența vinovăției (a intenției sau a culpei).

18. Potrivit tezei răspunderii directe, răspunderea penală a persoanei morale (juridice) este o răspundere directă, pentru fapta proprie — de exemplu, pentru o anumită „politică deliberată a întreprinderii” și, în opinia susținătorilor ei, această teză ar fi mai eficientă, având în vedere că identificarea persoanei fizice vinovate se poate dovedi extrem de dificilă, îndeosebi în cazul marilor societăți. Or, teza răspunderii directe concretizată în Codul penal în vigoare permite tragerea la răspundere penală a persoanei morale (juridice) ori de câte ori s-a comis o infracțiune, indiferent dacă a fost sau nu identificată persoana fizică ce a comis fapta ilicită și indiferent dacă această persoană a fost sau nu găsită vinovată. În reglementarea

răspunderii penale a persoanei juridice au fost păstrate principiile pe care se fundamentează această răspundere, fiind menținută opțiunea pentru modelul de răspundere directă a persoanei juridice, consacrat de dreptul belgian și olandez.

19. De asemenea, de principiu, sunt responsabile penal persoanele juridice așa-numite „de drept privat”. Cu toate acestea, doctrina nu a adoptat o poziție identică față de toate persoanele juridice astfel denumite. Dacă în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (societăți, regii autonome etc.) regula răspunderii penale a fost admisă fără rezerve, în schimb, în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ (instituții — *lato sensu*, asociații, culte religioase, fundații) au existat mereu divergențe de opinie. Dacă, în cele din urmă, răspunderea penală a acestor persoane juridice a fost totuși admisă, faptul se explică aproape exclusiv prin nevoia de a da satisfacție principiului egalității în fața legii. În acest sens, multe legislații, inclusiv cea română, au instituit pentru o serie de persoane fără scop lucrativ (partide, sindicate, instituții de presă etc.) un tratament privilegiat.

20. În ceea ce privește persoanele juridice „de drept public” (statul și unitățile administrativ-teritoriale), doctrina penală dominantă consideră că acestea nu pot fi trase la răspundere penală, atât pentru faptul că, logic, este inacceptabil ca statul, care este titularul dreptului de a pedepsi, să se autodeclare „infractor” și să se supună propriei represii, cât și pentru că, în aceste condiții, statul nu și-ar mai putea îndeplini atribuțiile, astfel că existența sa nu s-ar mai justifica.

21. Referitor la infracțiunile imputabile persoanei juridice, Curtea a constatat că nu orice infracțiune poate atrage răspunderea penală a persoanei juridice, iar criteriul convingător de delimitare îl constituie așa-numitele „infracțiuni de corporație”. Indiferent de modul în care poate fi concepută fapta, pentru a putea fi imputată persoanei morale (juridice) și a deveni astfel o „infracțiune de corporație” este necesar să existe o legătură între această faptă și persoana juridică trasă la răspundere penală pentru săvârșirea ei. Indiferent cum ar fi înțeleasă, legătura personală nu poate să justifice, singură, angajarea răspunderii penale a persoanei juridice, astfel că se impune ca ea să fie dublată de o legătură reală, obiectivă, în care, pe lângă cerința ca fapta să fi fost comisă de un prepus, apare și cerința ca fapta să fi fost săvârșită în legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate.

22. Ca o consecință, legislațiile penale au consacrat soluții diverse. Unele, cele mai multe, condiționează răspunderea penală a persoanei juridice atât de o legătură personală (*in personam*), cât și de o legătură obiectivă (*in rem*). De exemplu, în Olanda, infracțiunea poate atrage răspunderea penală a persoanei juridice numai dacă ea s-a săvârșit de către un prepus al persoanei juridice și numai dacă ea are legătură cu obiectul său de activitate. În schimb, alte legislații condiționează răspunderea penală a persoanei juridice de o serie de circumstanțe personale, de exemplu, art. 121—2 alin. (1) din Codul penal francez prevede, pe de o parte, ca infracțiunea să fi fost comisă „pe seama” persoanei morale (juridice) — formulă din care doctrina franceză a desprins două concluzii, și anume că răspunderea penală a persoanei morale (juridice) va fi angajată ori de câte ori infracțiunea s-a comis în interesul (profitul) ei, indiferent dacă este financiar ori de altă natură, și că răspunderea penală a persoanei morale (juridice) nu va fi angajată atunci când persoana fizică a acționat în interes personal ori în interesul unui terț.

23. Pornind de la aceste modele, în acord cu art. 61 din Constituție și în virtutea liberei opțiuni de politică penală, legiuitorul român a decis să renunțe la cerința legăturii personale

și să condiționeze răspunderea penală a persoanei juridice exclusiv de existența unei legături reale, obiective, între persoana juridică și infracțiunea ce i se impută. O astfel de reglementare reprezintă o soluție rațională, întrucât permite legiuitorului să fixeze în limite mult mai precise sfera infracțiunilor ce pot fi imputate persoanei juridice.

24. Curtea a reținut că actuala reglementare a preluat în linii generale principiile deja consacrate, sens în care persoana juridică, cu excepția statului și a autorităților publice, răspunde penal pentru infracțiunile săvârșite prin acțiunile de realizare a obiectului de activitate ori săvârșite prin acțiunile executate în numele sau în interesul său. Prin urmare, răspunderea penală a persoanei juridice este generală, putând fi atrasă de orice activitate a ei în care se poate identifica un element subiectiv propriu acesteia, diferit de cel al persoanei fizice care execută în concret actul material. Răspunderea penală a persoanei juridice poate fi antrenată de orice persoană fizică ce acționează în numele ei, nu doar de către organele de conducere ale acesteia.

25. Așa fiind, analizând prevederile legale criticate, Curtea a constatat că acestea sunt suficiente de clare, destinatarul normei putând înțelege cu ușurință că pentru antrenarea răspunderii penale a persoanelor juridice este necesar ca infracțiunile să fie săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice. Astfel, prin *săvârșirea de către persoana juridică a unei infracțiuni în realizarea obiectului de activitate* se înțelege că un organ, prepus sau reprezentant al persoanei juridice, a comis o infracțiune cu prilejul transunerii în practică a activităților pe care, potrivit legii, actelor constitutive sau actelor de organizare și funcționare, persoana juridică le poate derula. Această cerință presupune că, la momentul săvârșirii infracțiunii, agentul se afla în exercițiul unei atribuții de serviciu și că, prin urmare, el deținea fie calitatea de „organ”, fie calitatea de „reprezentant” direct sau indirect al persoanei juridice.

26. Totodată, Curtea a reținut că o infracțiune este comisă în interesul persoanei juridice în toate cazurile în care folosul — material sau moral — obținut prin infracțiune revine, în totul sau în parte, persoanei juridice, deși infracțiunea nu este comisă în realizarea obiectului de activitate. Analizând această cerință, Curtea constată că aceasta poate primi atât o interpretare subiectivă — ca făcând trimitere la scopul urmărit de agent, cât și una obiectivă — ca făcând trimitere la un profit (avantaj) pe care persoana juridică l-a obținut deja de pe urma săvârșirii infracțiunii. În oricare dintre aceste interpretări devine posibil ca răspunderea penală a persoanei juridice să fie antrenată și de alte persoane fizice, și nu doar de acelea care acționează în calitate de organe sau de reprezentanți ai persoanei morale.

27. În sfârșit, în sensul legii penale, o infracțiune este săvârșită în numele persoanei juridice dacă persoana fizică ce efectuează elementul material al faptei acționează în calitate de organ, prepus sau reprezentant al persoanei juridice, investit în mod oficial (legal sau convențional), fără ca fapta să fie săvârșită în realizarea obiectului de activitate sau în folosul persoanei juridice în cauză. De asemenea, analiza acestei ultime cerințe alternative conduce la o concluzie identică cu prima, întrucât nu poate acționa „în numele” persoanei juridice decât acela care are o împuternicire în acest sens, fiind fie „organ”, fie „reprezentant” al acesteia. Cu alte cuvinte, pentru a antrena răspunderea penală a persoanei juridice este necesar ca acela care acționează să aibă calitatea de „prepus”, adică de „organ” sau de „reprezentant” al persoanei juridice.

28. În acest sens, Curtea a constatat că, în jurisprudența sa, a statuat (de exemplu, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din

23 ianuarie 2012) că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, și Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011).

29. Prin urmare, Curtea a constatat că voința legiuitorului exprimată în textul art. 135 alin. (1) din Codul penal este suficient de clară cu privire la antrenarea răspunderii penale a persoanei juridice, motiv pentru care critica de neconstituționalitate analizată este neîntemeiată.

30. Având în vedere aceste considerente, prin Decizia nr. 302 din 9 iunie 2020, Curtea a reținut că răspunderea penală a persoanei juridice reprezintă o ficțiune juridică, expresie a politicii penale a legiuitorului și în marja de apreciere prevăzută la art. 61 alin. (1) din Constituție.

31. Curtea a constatat, totodată, că, pentru a face aplicabilă instituția analizată, legiuitorul a prevăzut în privința răspunderii penale a persoanei juridice formele de vinovăție reglementate la art. 16 din Codul penal, adaptate manierei în care aceasta desfășoară activitățile și poate săvârși fapte de natură penală, respectiv prin intermediul unui organ sau reprezentant al său. În consecință, în vederea tragerii la răspundere penală a persoanei juridice, au fost reglementate, la art. 136 din Codul penal, pedeapsa principală a amenzii și următoarele pedepse complementare: dizolvarea persoanei juridice, suspendarea activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani; închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani; interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice pe o durată de la unu la 3 ani; plasarea sub supraveghere judiciară; afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare.

32. De asemenea, se impune a fi subliniat faptul că răspunderea penală a persoanei juridice este distinctă de răspunderea penală a persoanelor fizice care acționează în calitate de organe sau de reprezentanți ai acesteia, putând să coexiste cu răspunderea penală a celor din urmă, așa cum prevăd, în mod expres, dispozițiile art. 135 alin. (3) din Codul penal.

33. Pentru aceste motive, având în vedere natura persoanei juridice, raportarea sa subiectivă la faptele prevăzute de legea penală săvârșite se realizează prin raportarea organului sau reprezentantului legal al persoanei juridice la respectivele fapte, atunci când el acționează, prin săvârșirea lor, în numele persoanei juridice. Prin urmare, fiind o ficțiune juridică, latura subiectivă a răspunderii penale a persoanei juridice se realizează, implicit, prin subiectivitatea persoanei care desfășoară activități în numele ei, fiind desemnată în acest sens. Acest aspect nu echivalează însă cu o răspundere penală obiectivă a persoanei juridice, care să nu poată fi încadrată în niciuna dintre formele de vinovăție prevăzute la art. 16 din Codul penal, așa cum se susține în motivarea excepției. De altfel, faptele comise de organele sau reprezentanții legali ai persoanei

juridice, în numele acesteia, prezintă o latură subiectivă determinată de modul în care aceste persoane înțeleg să își îndeplinească mandatul ce le-a fost dat în scopul realizării activității persoanei juridice. Altfel spus, capacitatea de exercițiu a persoanei juridice devine efectivă doar prin desfășurarea de către organele sau reprezentanții legali ai acesteia de activități specifice obiectului de activitate al persoanei juridice, așa încât latura subiectivă a faptelor ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunilor comise de persoana juridică este dată de subiectivitatea manifestată de aceste persoane cu ocazia săvârșirii respectivelor fapte.

34. Referitor la standardele de calitate a legii, Curtea Constituțională, făcând trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a reținut, în repetate rânduri, în jurisprudența sa, că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. S-a arătat, astfel, că principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Este, în special, cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 35; Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35; Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi — S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragraful 109).

35. S-a constatat, totodată, că, având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea de la Strasbourg a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută și că una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. S-a statuat, de asemenea, că oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. S-a reținut, prin aceeași jurisprudență, că, deși certitudinea în redactarea unei legi este un lucru dorit, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, s-a constatat că exigența referitoare la previzibilitatea legii nu poate fi interpretată ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36). Cele statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în legătură cu principiul clarității și previzibilității legii au fost înglobate de instanța de contencios constituțional în propria jurisprudență (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 717 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul

Oficial al României, Partea I, nr. 216 din 23 martie 2016, și Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, paragrafele 45—46).

36. Raportând considerentele privind modalitatea de reglementare, în art. 135 din Codul penal, a răspunderii penale a persoanei juridice la exigențele constituționale și convenționale anterior analizate, Curtea a reținut că textul criticat îndeplinește condițiile de claritate, precizie și previzibilitate impuse de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție,

permițând destinatarilor legii să înțeleagă — apelând la nevoie la servicii de consultanță juridică — modalitatea de stabilire și angajare a răspunderii penale a persoanei juridice și să își adapteze conduita la cele prevăzute prin dispozițiile legale analizate.

37. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina modificarea jurisprudenței mai sus invocate, atât soluția, cât și considerentele deciziilor mai sus invocate sunt valabile și în prezenta cauză.

38. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, din oficiu, în Dosarul nr. 2.863/118/2015 și constată că dispozițiile art. 135 din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 19 ianuarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

